
Fra bartskjærlaug til legeforening

ARTIKKEL

SANDVIK H

STRAAND J

Sammendrag

Bartskjærlauget i Bergen ble stiftet 17.1.1597. I nærmere 250 år var dette Norges eneste "legeforening". Lauget døde utmed den siste mesteren, Christian Wilhelm Wisbech (1740-1822). Men bare ni år senere stiftet hans sønn, Christian Wisbech (1801-69) Bergen Lægeforening.

Bartskjærene var håndverkere og fikk sin utdanning ved å gå i lære hos en erfaren mester. De var sin tidspraktiserende leger. Deres praktiske og erfaringsbaserte kunnskap var nyttigere for pasientene enn den akademisk medisinen som ble dosert ved universitetene.

Artikkelen beskriver bartskjærenes utdanning og arbeid, men også deres konfliktfylte forhold til andre yrkesgrupper. På den ene side måtte de beskytte sine interesser overfor fuskere i faget, ufaglærte konkurrenter som gikk dem inæringen. På den annen side var de stadig i konflikt med stadsfysikus som anklaget dem for å drive med ulovlig innvortes behandling.

Utover 1700-tallet ble bartskjærutdanningen betydelig styrket. Man fikk en egen yrkesskole for kirurger, en skole som senere fikk akademisk status og ble slått sammen med medisinstudiet.

Publisert: 10. desember 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.